

DOI: <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series19.2023.44.06>

УДК: 373.5.091.12.011.3-051:616.89-008.434

Ю.В. Пінчук
yulia.pinchuk@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-6490-715X>

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ РОБОТИ ВЧИТЕЛЯ-ЛОГОПЕДА НА ЛОГОПЕДИЧНОМУ ПУНКТІ У ЗАКЛАДІ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

У статті зроблено аналіз нормативно-правової бази, яка регулює діяльність роботи вчителя-логопеда на логопедичному пункті у закладі середньої освіти. Описано основний контингент здобувачів початкової освіти, які отримують логопедичні послуги на логопункті. Також подана характеристика дітей з тяжкими порушеннями мовлення, які повинні здобувати освітні й логопедичні послуги у закладах спеціальної та інклюзивної освіти. Окреслено мету, завдання й обов'язки вчителя-логопеда на логопедичному пункті, зазначено вимоги до його фахової освіти. Описано правові й організаційні засади проведення діагностичної та корекційної роботи логопеда. Розглядаються питання комплектування груп на логопункті та розклад їх роботи.

Ключові слова: діти з тяжкими порушеннями мовлення, діти з особливими освітніми потребами, вчитель-логопед логопедичного пункту, надання логопедичних послуг, заклад середньої освіти, правові й організаційні засади роботи вчителя логопеда на логопедичному пункті, діагностична і корекційна робота вчителя-логопеда.

Постановка проблеми. В Україні діяльність учителя-логопеда у шкільництві має досить довгу історію, значний досвід і ґрунтовні традиції. Діти молодшого шкільного віку із порушеннями мовленнєвого розвитку впродовж багатьох десятиліть отримували логопедичну допомогу на логопедичних пунктах, мережа яких була розвинута в Україні з 60-х років ХХст. і працює донині. Проте спостерігається негативна тенденція до скорочення кількості логопедичних пунктів у зв'язку із розширенням мережі інклюзивних центрів. На сьогодні активно розвивається нормативно-правова база врегулювання діяльності логопедичної служби, яка ще не закінчила своє формування і потребує узгодження та вдосконалення.

Аналіз досліджень і публікацій. Впродовж останніх 30 років система логопедичної допомоги законодавчо керувалася «Положенням про логопедичні пункти системи освіти», затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України №135 від 13.05.1993, яке діє і дотепер.

На заміну йому Міністерством освіти і науки запропоновано і викладено в Інтернет новий нормативно-правовий документ, наказ МОН, що регламентує роботу шкільних і дошкільних логопунктів та інклюзивно-ресурсних центрів, який має назву «Порядок надання логопедичних послуг в системі освіти» (Проект, 2020). Але його ще не затверджено, він знаходиться на етапі громадського обговорення.

Також слід відмітити правові нововведення у регламентацію направлення дитини для отримання освітніх послуг (відповідно логопедичних послуг). Вийшла Постанова Кабінету міністрів України «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти» №957 від 15 вересня 2021р. Нею запроваджено порядок визначення закладу і кількості дітей в інклюзивному класі/ групі, де дитина з особливими освітніми потребами (ООП) буде отримувати освітні послуги. Отже, нормативно-правові документи щодо місця і порядку отримання дитиною з ООП, зокрема, дітьми із порушеннями мовленнєвого розвитку (ПМР), освітніх і логопедичних послуг.

Мета статті полягає в обговоренні (аналізі) та узгодженні наявних нормативних документів та їх проєктів щодо організації надання освітніх і корекційно-розвиткових послуг дітям з ПМР з урахуванням актуального стану проблеми і законодавчо чіткому визначенні місця здобуття логопедичних послуг для кожної категорії дітей із ПМР.

Виклад матеріалу дослідження Нам відомі імена вчених, які досліджували проблеми корекції порушень усного і писемного мовлення у дітей шкільного віку, це А. Винокур, Н. Голуб, Г. Грибань, О. Гопіченко, Є.Данілавічюте, В. Ільяна, А. Малярчук, Т. Пічугіна, Ю. Рібцун, Є. Соботович, В. Тарасун, Л. Тенцер, Н.В. Чередніченко та ін. Класичні та сучасні джерела спеціальної літератури дозволяють

виявити та схарактеризувати контингент учнів загальноосвітньої школи, які гостро потребують першочергового залучення до логопедичного супроводу. Це передусім діти з порушеннями усного мовлення: дислалія, дизартрія, ринолалія, заїкання, та писемного мовлення – дисграфія дислексія. Так, клінічна та психолого-педагогічна характеристики дітей, які отримують логопедичну допомогу, дуже варіативні. Йдеться про дітей, які мають легку неврологічну симптоматику (наприклад, при заїканні, дизартрії, ринолалії), порушення рухової сфери (загальної, дрібної, артикуляційної моторики), недостатність вищих психічних функцій (уваги, пам'яті, сприймання тощо). Відповідно, у цих учнів виявляється не лише низький рівень розвитку усного мовлення, а й згодом деякі труднощі в оволодінні письмом та читанням (дислексія та дисграфія). Поряд із цим у більшості таких учнів відзначається специфічна недосконалість в оволодінні навчальною лексикою (розуміння та використання навчальних термінів, їх характеристик, визначень). Все це призводить до суттєвого зниження якості та можливостей засвоєння шкільної програми, а також сприяє формуванню у школярів негативного ставлення до навчальної діяльності та сталого стресового стану, що перешкоджає процесам соціальної адаптації дітей та їх гармонійного розвитку в цілому.

За різними дослідженнями українських і зарубіжних авторів (Н. Голуб, Е. Данілавічюте, О. Корнєва, Н. Пахомової, Т. Пічугіної, В. Тарасун, Л. Тенцер, Н. Чередніченко та ін.) кількість дітей з порушеннями писемного мовлення 2-4 класів загальноосвітньої школи налічується близько 8-25% із загальної кількості учнів (Л. Тенцер, 2021). Це орієнтовно 4 дитини в одному класі. Порушення звуковимови вважаються найпоширенішими у дітей дошкільного віку і становлять 25-30%, молодшого шкільного віку – 17-20% від усієї популяції дітей цього віку (Л. Волкова & С. Шаховська, 2007). Отже кількість дітей з порушеннями мовлення як дошкільної, так і початкової ланки освіти є досить значною. Виходячи з цього, і діяльність логопунктів є вкрай необхідною.

Основним завданням фахівців логопедичних пунктів є надання корекційної допомоги дітям з порушеннями мовлення, усунення різних порушень усного і писемного мовлення, поширення логопедичних знань серед педагогів та батьків (Положення, 1993).

У своїй діяльності працівники логопедичної служби керуються Законами України «Про загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту», «Положенням про логопедичні пункти системи освіти», затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 13.05.1993 № 135, спільним Наказом Міністерства освіти і науки та Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження порядку комплектування дошкільних навчальних закладів (груп) компенсуючого типу» № 240/165 від 27.03.2006р.

Із нормативно-правових документів відомо, що логопедичні пункти відкриваються районними, міськими органами державного управління освітою при відділах (управліннях) освіти, загальноосвітніх школах, дошкільних закладах (Положення, 1993). Логопедичний пункт (опорний заклад) може розміщуватися у приміщенні дитячого садка, однієї із загальноосвітніх шкіл, у приміщенні методичного кабінету районного (міського) органу державного управління освітою або інклюзивно-ресурсного центру.

Орган державного управління освітою за кожним логопедичним пунктом закріплює дошкільні заклади і школи, територіально близько розташовані. Загальна кількість підготовчих груп і початкових класів у яких має бути не менш як 20, у сільській місцевості – не менш як 4 школи і дошкільні заклади незалежно від кількості дітей. Не передбачено залучення до логопедичної роботи дітей середніх і старших класів (Положення, 1993 & Проєкт, 2020). Отже, логопункт може охоплювати як здобувачів початкової освіти, так і дошкільної освіти. А також до логопеда логопункту можуть звертатися за допомогою батьки з дітьми, які не відвідують дошкільні заклади, але територіально поруч. Це значно розширює коло охоплення логопедичним супроводом дітей із порушеннями мовлення.

Тривалість робочого тижня логопеда складає 18 годин. Підготовка до занять, робота з документами, діагностична і консультативна види роботи проводяться у неробочий час.

До основних обов'язків логопеда логопедичного пункту відносять такі:

- 1) первинна діагностика порушень усного мовлення у дітей дошкільного віку, усного та писемного мовлення у здобувачів початкової освіти;
- 2) надання логопедичних послуг (допомоги), спрямованих на корекцію порушень усного мовлення у дітей дошкільного віку, усного мовлення та легких порушень писемного мовлення у здобувачів початкової освіти;

3) надання консультацій батькам та педагогічним працівникам щодо питань запобігання порушень мовлення, організації освітнього процесу;

4) консультативна допомога та інформування батьків та педагогічних працівників щодо порушень мовлення у дітей, їх особливостей та проявів. (Проект, 2020)

Відповідно до обов'язків логопед логопункту має перелік завдань, які узгоджено як у попередньому «Положенні про логопедичні пункти», так і в проекті нового - «Порядок надання логопедичних пунктів». В останньому документі сформульовано завдання відповідно до вимог сьогодення, з урахуванням нововведень у практиці спеціальної освіти, оновленої термінології, такої, як «надання логопедичних послуг», «здобувачі початкової освіти», «співпраця з інклюзивно-ресурсними центрами», «проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку». Перелічимо завдання логопедів логопедичних пунктів:

1) здійснення вивчення дітей з метою виявлення порушень мовлення;

2) надання логопедичних послуг дітям дошкільного віку та здобувачам початкової освіти;

3) складання планів роботи з дітьми, які потребують корекційно-розвиткової допомоги, та подання їх керівництву для затвердження;

4) здійснення систематичного зв'язку з батьками з метою інформування батьків щодо результатів роботи;

5) здійснення консультування батьків щодо порушень мовлення та можливостей їх подолання;

6) здійснення консультування педагогічних працівників закладів освіти щодо особливостей організації освітнього процесу для дітей з порушеннями мовлення та функцій логопедичного пункту з метою поширення інформації для батьків;

7) співпраця з інклюзивно-ресурсними центрами (ІРЦ) в питаннях надання допомоги здобувачам освіти з порушеннями мовлення та інформування батьків та педагогічних працівників, у тому числі щодо результатів проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини;

8) участь у тренінгах, конференціях, круглих столах з питань порушень мовлення;

9) підвищення фахової компетентності шляхом формальної та неформальної освіти (Проект, 2020)

Схарактеризуємо фахівця з логопедії, який надає логопедичні послуги на логопункті. Єдиним і провідним працівником логопункту, незалежно від закладу, при якому розташований логопедичний кабінет, є фахівець за спеціальністю вчитель-логопед 01601 Спеціальна освіта (логопедія) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, 6.010105 корекційна освіта (логопедія) галузь знань 0101 Педагогічна освіта (Проект, 2020) Однак за Наказом Міністерства економіки України № 162-02 від 24 січня 2022 року був розроблений професійний стандарт «завідувача пункту логопедичного», але не зазначено, хто за спеціальністю повинен бути цей фахівець (Професійний стандарт, 2022).

У проекті нового положення вказано, що керівництво діяльністю логопедичного пункту здійснює керівник структурного підрозділу чи уповноважений на це вчитель-логопед логопедичного пункту (у випадку створення логопедичного пункту як структурного підрозділу органу управління освіти) чи завідувач логопедичного пункту (у випадку створення як окремої юридичної особи) (далі – керівник логопедичного пункту). (Проект, 2020) Зазначимо, що такі різнопланові трактовки назви посади як «вчитель-логопед логопедичного пункту», «завідувач логопедичного пункту», «керівник логопедичного пункту» заплутують розуміння обов'язків фахівця. Навіщо називати його завідувачем чи керівником, якщо у нього немає працівників, не передбачені інші посади, які б йому підпорядковувалися чи допомагали? Натомість у класифікаторі професій є посада асистент логопеда. Більше того, протягом багатьох років на кафедрі логопедії і логопсихології Українського державного університету імені Михайла Драгоманова здійснювалася підготовка таких фахівців на першому бакалаврському рівні. Не зважаючи на те, у жодному закладі освіти чи охорони здоров'я посада асистента логопеда не передбачена.

Учитель-логопед логопункту, як і будь який інший педагогічний працівник, зобов'язаний систематично підвищувати свою кваліфікацію. Логопед проходить перепідготовку та атестацію у порядку, передбаченому для вчителів-дефектологів.

Для вчителів-логопедів логопедичних пунктів діючим законодавством передбачено всі пільги і переваги, тривалість чергової відпустки і порядок пенсійного забезпечення, встановлені для педагогічних працівників спеціальних закладів загальної середньої освіти. Оплата праці педагогічних працівників логопедичних пунктів здійснюється за рахунок місцевого бюджету (Проект, 2020)

У проєкті нового положення про надання логопедичних послуг на логопункті внесені слушні зміни щодо правового забезпечення діагностичної та корекційної роботи з дітьми. Нововведення стосуються обов'язкового письмового дозволу батьків (або інших законних представників) дитини на проведення обстеження, обов'язкового повідомлення в індивідуальному порядку про виявлені порушення та можливості щодо надання логопедичних послуг. Також за письмовою заявою інформація про дітей вноситься до плану роботи логопедичного пункту для надання логопедичних послуг (Проект, 2020).

Рекомендується узгоджувати порядок обстеження із заступником директора ЗСО початкової ланки та всіма вчителями.

Певних змін зазнало врегулювання процедури направлення дітей з тяжкими порушеннями мовлення (у разі виявлення), які потребують довготривалої допомоги та спеціально організованого навчання або підозри на інші складні порушення розвитку у сенсорній, інтелектуальній та/або емоційно-вольовій сферах особистості. У таких випадках логопед рекомендує батькам дитини звернутися до інклюзивно-ресурсного центру для комплексної оцінки розвитку дитини. Після проведення командою ІРЦ обстеження, фахівці визначають, які дитина має труднощі у навчанні і якого рівня підтримки вона потребує. Далі вони рекомендують батькам на вибір заклади спеціальної або інклюзивної освіти для отримання у них освітніх та корекційно-розвиткових послуг відповідно до потреб дитини (Проект, 2020)

Важливо уточнити, які порушення мовлення у дітей вважаються тяжкими і потребують тривалої корекційної роботи та створення для таких дітей особливих освітніх умов. Це перш за все загальний недорозвиток мовлення (ЗНМ). ЗНМ характеризується патологічним формуванням усіх компонентів мовленнєвої системи, які відносяться як до звукової, так і до смислової сторони. Найсуттєвішими недоліками при цьому вважаються труднощі у засвоєнні лексики і граматики (М. Шеремет, 2015, с.408). Крім того, до тяжких порушень мовлення ми відносимо ринолалію (вроджену відкриту) і дизартрію. Вони спричинені грубими порушеннями анатомічних структур артикуляційного апарату (при ринолалії) або глибокою неврологічною симптоматикою периферійної частини мовленнєвого апарату (при дизартрії) і проявляються тотальними вимовними недоліками та іншими складними симптомокомплексами. Часто ринолалія і дизартрія ускладнена лексико-граматичним недорозвитком, тобто діти мають і ЗНМ. У дітей шкільного віку із ЗНМ, ринолалією і дизартрією, як наслідок, можуть виникнути проблеми із засвоєнням читання і письма. Специфічні стійкі помилки на письмі визначаються як прояви дисграфії, а часткове порушення читання – дислексії (М. Шеремет, 2015, с.545) Разом з тим дисграфія і дислексія можуть спостерігатися у дитини шкільного віку з дислалією або без порушень усного мовлення. Дислексія і дисграфія мають різні рівні прояву. Повна неспроможність оволодіти письмом і читанням називається аграфією й алексією. За дослідженнями Н. Чередніченко і Л. Тенцер (2019), в учнів загальноосвітньої школи виявлено три ступені прояву дисграфії у такому співвідношенні – легкий (14%), середній (56%) та важкий (30%).

Отже створення спеціальних освітніх умов у навчанні, а саме, адаптації чи модифікації освітніх програм потребують лише діти із ЗНМ, ринолалією і дизартрією, ускладненими ЗНМ, а також діти із тяжким ступенем прояву дисграфії і дислексії (фактично з аграфією й алексією).

Зупинимося на організаційних засадах діагностичної роботи логопеда на шкільному логопункті. Положенням про логопедичні пункти окреслено часові рамки проведення обстеження усіх здобувачів середньої освіти початкової ланки для зарахування їх на логопедичний пункт. Це з 1 до 30 вересня та з 1 до 30 травня (Положення, 1993). У цей час проводиться діагностика стану усного мовлення дітей перших класів та писемного мовлення – дітей 2-4 класів. Передбачається, що стан усного мовлення здобувачів початкової освіти 2-4 класів було вивчено у попередні роки їх навчання. Якщо є новоприбулі діти, то обстежується їх усне мовлення разом із писемним. У новому проєкті «Порядок надання логопедичних послуг у закладах освіти» час на діагностику не регламентується. Тому рекомендується виділити у новому положенні часові межі для проведення у робочий час діагностичну та консультативну роботу на початку навчального року.

Слід відмітити, що у першокласників передусім досліджується стан звуковимови та фонематичних процесів для виявлення фонетико-фонематичного недорозвинення мовлення, дислалії. Під час діагностики також звертається пильна увага на стан загального розвитку дитини, комунікативних навичок, лексико-граматичного компоненту мовлення, наявність проявів заїкання. У разі виявлення будь-яких відхилень за вищеперерахованими критеріями, дитину разом з батьками запрошують на індивідуальну співбесіду і консультування вже у логопедичному кабінеті.

Писемне мовлення дітей 2-4 класів перевіряється за допомогою написання диктантів. Логопед добирає текст диктанту відповідно вимог програми того класу, в якому навчається дитина. Важливо, щоб у тексті диктанту були всі букви українського алфавіту та основні орфограми, які вже на цей час засвоїла дитина. Аналізуючи допущені помилки, слід особливу увагу звернути на поширеність, стійкість та характер помилки. Найбільш діагностичними вважаються помилки такого характеру: заміна букв за акустико-артикуляційною схожістю (твердістю-м'якістю, глухістю-дзвінкістю та, свистячі-шиплячі) та за графічним накресленням, пропуски букв, особливо тих, що відповідають голосним звукам, перестановка букв, записування зайвих, помилки на позначення меж речення, недотримання рядка, вихід на поле, недописування елементів букв. Дітей, що допустили такого характеру помилки у диктантах, разом із батьками також запрошують на індивідуальну співбесіду і рекомендують відвідувати заняття у логопеда.

Усі відомості про дітей вносяться у відповідні журнали, а інформація про кількість виявлених дітей з порушенням мовлення та зарахованих на логопедичний пункт подається в орган державного управління освітою, у віданні якого перебуває логопедичний пункт (Положення, 1993).

Для корекційної роботи логопедом на логопедичний пункт зараховується 25-30 осіб з числа виявлених з мовленнєвими порушеннями. Решта дітей ставляться у чергу і запрошуються пізніше, коли звільняться місця після успішного корекційного навчання (Проект, 2020)

За новими правилами у проєкті визначено, що черговість надання послуг та її порядок визначається із застосуванням електронних форм взаємодії чи електронних модулів та в інший доступний для населення спосіб із застосуванням принципів рівності та доступності (Проект, 2020).

Заняття з учнями, як правило, проводять у години, вільні від уроків. Основна форма організації навчально-корекційної роботи – підгрупові заняття. Наповнюваність груп – 4-5 осіб.

На логопедичному пункті комплектують такі групи дітей:

- з порушеннями читання і письма, зумовленими розладами мовленнєвого розвитку,
- з відхиленнями фонетичного і лексико-граматичного розвитку (IV рівень ЗНМ),
- із заїканням,
- з ФФНМ,
- з порушеннями вимови окремих фонем,
- з дизартрією, алалією, ринолалією. (Положення, 1993).

За можливістю до груп добирають дітей з однорідними порушеннями мовлення й однакового віку. Допускається комплектування груп учнів з різних класів. Важливо наголосити, що корекційна робота з подолання порушень писемного мовлення проводиться з дітьми одного віку (класу). Це пояснюється тим, що зміст логопедичної роботи тісно пов'язаний з програмою з рідної мови. Порушення вимовної сторони мовлення можна виправляти, об'єднуючи дітей на суміжних вікових етапах, наприклад, учнів 1-2, 2-3 класів.

Заняття з кожною групою дітей на логопедичному пункті проводять 3 рази на тиждень (через день) і відмічають у журналі обліку відвідування. Тривалість логопедичних занять для кожної групи – одна академічна година (45 хвилин). З учнями, у яких наявні ТПМ (ринолалія, дизартрія) проводять індивідуальні заняття 2-3 рази на тиждень по 15-20 хвилин з кожною дитиною (Положення, 1993).

Висновки, перспективи подальших пошуків у напрямі дослідження.

Аналіз організаційно-правових документів щодо діяльності логопедичних пунктів у закладах середньої освіти показав, що потребує доопрацювання й узгодження документів проєкту «Про надання логопедичних послуг у закладах системи освіти» та професійного стандарту «Завідувач пункту логопедичного». А саме, слід у професійному стандарті вказувати, яку освіту має завідувач логопедичним пунктом, що це фахівець за спеціальністю 016. 01 Спеціальна освіта. Логопедія. Потребує уніфікації в усіх документах назви посади зазначеного працівника. Рекомендована назва

посади – вчитель-логопед. Він працює самостійно без підлеглих і помічників (посада асистента логопеда вищезазначеними наказами не передбачена), тому не потребує додавання слова «завідувач».

У новому проєкті «Про надання логопедичних послуг у закладах системи освіти» не регламентована діагностична робота вчителя-логопеда. На цю роботу відводиться багато часу на початку року, фактично два-чотири тижні. Паралельно ведеться потужна і тривала консультаційна робота з батьками, поки сформуються групи. Ці види робіт у часі не можуть бути поєднані з корекційною роботою, оскільки групи поки не сформовано. Тому у новому положенні бажано регламентувати діагностичну і консультативну роботу хоча б на початку навчального року і рахувати її як робочий час.

Важливим робочим моментом у роботі вчителя-логопеда є виявлення дітей із тяжкими порушеннями мовлення і направлення їх на додаткове обстеження командою фахівців інклюзивно-ресурсного центру і далі - направлення для навчання в заклади спеціальної та інклюзивної освіти. Для здобуття логопедичних послуг і навчання в умовах ЗСО залишаються діти з першим рівнем підтримки, а саме, діти з дислалією, з фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення, а також діти із четвертим, найлегшим рівнем загального недорозвитку мовлення, діти із порушеннями письма і читання легкого і середнього ступеня. Однак учні із ЗНМ I-III рівня (це 2 і вище рівні підтримки) направляються для здобуття освіти в інші заклади освіти.

Слід наголосити на збереженні і навіть збільшенні мережі логопедичних пунктів у зв'язку із великою кількістю дітей із порушеннями усного і писемного мовлення старшого дошкільного і молодшого шкільного віку, які потребують першого рівня підтримки. Роботу логопедичних пунктів не можуть виконувати фахівці інклюзивно-ресурсних центрів, оскільки в них надають логопедичні послуги дітям із другим і вище рівнями підтримки.

Тільки своєчасно розпочата, правильно організована комплексна та індивідуально спрямована корекційно-розвиткова робота дає можливість оптимізувати процес формування у дітей правильних, якісно нових та міцних мовленнєвих навичок, що повною мірою сприятиме розв'язанню освітніх завдань, завдань соціальної адаптації та психологічному комфорту, які мають особливе значення для дітей із порушеннями мовлення.

Список використаних джерел:

1. **Волкова Л.С. & Шаховская С.Н. (2007)** *Логопедия*. М. 2. **Наказ** Мінекономіки України Про затвердження професійного стандарту «Завідувач пункту логопедичного» № 162-02 від 24 січня 2022р. URL: <https://register.nqa.gov.ua/profstandart/zaviduvac-punktu-logopedicnogo> 3. **Наказ** МОН «Положення про логопедичні пункти системи освіти» № 135 від 13.05.93 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0059-93> 4. **Проект** наказу МОН «Порядок надання логопедичних послуг в системі освіти» URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/gromadske-obgovorennya/2022/05/27/HO.projekt.nakazu-Pro.zatv.Poryadku.nadannya.lohoped.posl.v.syst.osv.27.05.2022.docx> 5. **Тенцер, Л.В. (2021)** Діагностика та корекція дисграфії у молодших школярів (Автореф. дис. канд. пед. наук) Київ, URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=EC&P21DBN=UJRN&S21FMT=JwU_B&S21ALL=%28%3C.%3EU%3D%D0%A7437.93%3C.%3E%29&Z21ID=&S21SRW=dz&S21SRD=UP&S21STN=1&S21REF=10&S21CNR=20 6. **Чередніченко Н.В. & Тенцер Л.В. (2019)** *Зміст та організація логопедичної роботи з подолання дисграфії у молодших школярів в умовах корекційного та інклюзивного навчання* URL: <https://aqce.com.ua/vipusk-13/cherednichenko-nv-tencer-lv-zmist-ta-organizacija-logopedichnoi-roboti.html> 7. **Шеремет М.К. (Ред.) (2015)** *Логопедія*. [Шеремет М.К., Тарасун В.В., Конопляста С.Ю. та ін.] Київ: Видавничий Дім «Слово»

References:

1. **Volkova L.S. & Shaxovskaya S.N.(2007)** *Logopedy`ya*.M. 2. **Nakaz** Minekonomiky` Ukrayiny` Pro zatverdzhennya profesijnogo standartu «Zaviduvach punktu logopedy`chnogo» # 162-02 vid 24 sichnya 2022r. URL: <https://register.nqa.gov.ua/profstandart/zaviduvac-punktu-logopedicnogo> 3. **Nakaz** MON «Polozhennya pro logopedy`chni punkty` sy`stemy` osvity`» # 135 vid 13.05.93 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0059-93> 4. **Proyekt** nakazu MON «Poryadok nadannya logopedy`chny`x poslug v sy`stemi osvity`» URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/gromadske-obgovorennya/2022/05/27/HO.projekt.nakazu-Pro.zatv.Poryadku.nadannya.lohoped.posl.v.syst.osv.27.05.2022.docx> 5. **Tencer, L.V. (2021)** *Diagnosty`ka ta korekciya dy`sgrafiyi u molodshy`x shkolyariv (Avtoref. dy`s. kand. ped. nauk)* Ky`yiv, URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=EC&P21DBN=UJRN&S21FMT=JwU_B&S21ALL=%28%3C.%3EU%3D%D0%A7437.93%3C.%3E%29&Z21ID=&S21SRW=dz&S21SRD=UP&S21STN=1&S21REF=10&S21CNR=20

%3D%D0%A7437.93%3C.%3E%29&Z21ID=&S21SRW=dz&S21SRD=UP&S21STN=1&S21REF=10&S21CNR=20 6. **Cherednichenko N.V. & Tencer L.V. (2019)** Zmist ta organizaciya logopedy`chnoyi roboty` z podolannya dy`sgrafiyyi u molodshy`x shkolyariv v umovax korekciynogo ta inklyuzy`vnogo navchannya URL:/ <https://aqce.com.ua/vipusk-13/cherednichenko-nv-tencer-lv-zmist-ta-organizacija-logopedichnoi-roboti.html> 7. **Sheremet M.K. (Red.) (2015)** Logopediya. [Sheremet M.K., Tarasun V.V., Konoplyasta S.Yu. ta in.] Ky`yiv: Vy`davny`chy`j Dim «Slovo»

Pinchuk Yu. Organizational and legal principles of the work of the speech language pathologist at a SLP`S office in in the secondary education institution.

The article analyzes the regulatory framework that regulates the work of a speech language pathologist (SLP) at a SLP`s office in a secondary education institution. The main continent of primary education recipients who will receive SLP`s services at the SLP`s center is described. The characteristics of those children with severe speech disorders who must receive educational and SLP`s services in special and inclusive education institutions are also presented. The organizational and legal procedure for the creation of SLP`s office in a secondary education institution is characterized; the requirements for the territorial and age limits of coverage of the child population with SLP`s services are described. The purpose, tasks and duties of SLP at the SLP`s office are outlined, and the requirements for their professional education are indicated. The legal and organizational principles of the speech language pathologist's diagnostic and corrective work are indicated. The content and procedure of the specialist's diagnostic work and the diagnostic criteria for selecting children with speech disorders in the group for classes at the SLP`s office are described. The procedure for sending children to institutions of inclusive and special education is specified. The issue of group composition at the logopedics center is being considered, taking into account the type of speech impairment (oral or written speech) and age requirements. Recommended procedure for classes with different types of groups.

Key words: Children with severe speech disorders, children with special needs, speech language pathologist of a SLP`s office, provision of SLP`s services, secondary education institution, legal and organizational principles of a speech language pathologist's work at a SLP`s office, diagnostic and corrective work of a speech language pathologist.

DOI: <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series19.2023.44.07>
УДК 378.147:004:]159.9

Л.М. Руденко
lilianic1962@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0003-1655-5708>

І.В. Федоренко
3802417@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0001-7997-3021>

М.І. Федоренко
m.i.fedorenko@npu.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0001-8697-8795>

L. Rudenko
lilianic1962@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0001-8073-6322>

I. Fedorenko
3802417@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0001-7997-3021>

M. Fedorenko
m.i.fedorenko@npu.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0001-8697-8795>